

XORIJIY TIL DARSLARINI INTERFAOL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TASHKIL QILISH.

Pirboboyeva Dilorom

*Kòkdala tuman 1-son kasb-hunar
maktabi nemis tili fani òqituvchisi*

Sadullayeva Dildora

*Kòkdala tuman 1-son kasb-hunar
maktabi ingliz tili fani òqituvchisi*

Annatsiya: *Ushbu maqolada hozirgi kunda asosiy e'tibor o'quvchi, uning shaxsiyati va o'ziga xos ichki dunyosiga qaratilib o'quvchi talabalarga qanday dars ko'nikmalarini tushuntirib bera olishiga qaralmoqda. Shuning uchun zamonaviy o'qituvchining asosiy maqsadi tashkil etish usullari va shakllarini tanlashdir o'quv faoliyati shaxsiy rivojlanishning belgilangan maqsadiga optimal darajada mos keladigan talabalar. Oxirgi o'ng yillarda maktablarda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish masalasi ko'proq ko'tarilgan*

Kalit so'zlar: *chet tilni mustaqil o'rganish, ta'lim texnologiyalari, qiziqish, faollik, interaktiv metodlar.*

KIRISH

Internet-resurslardan foydalanish imkoniyatlari juda katta. Global Internet dunyoning istalgan nuqtasida joylashgan talabalar va o'qituvchilar uchun zarur bo'lgan har qanday ma'lumotni olish uchun sharoit yaratadi: mintaqaviy geografik materiallar, yoshlar hayotidagi yangiliklar, gazeta va jurnallardan maqolalar va boshqalar. Darslarda ingliz tilida Internet yordamida bir qator didaktik muammolarni hal qilish mumkin: global tarmoq materiallaridan foydalanib o'qish ko'nikma va malakalarini shakllantirish; maktab o'quvchilarining yozish qobiliyatini oshirish; talabalarining so'z boyligini to'ldirish; talabalarining ingliz tilini o'rganish motivatsiyasini shakllantirish. Bundan tashqari, bu ish maktab o'quvchilarining ufqini kengaytirish, ingliz tilida so'zlashadigan mamlakatlarda tengdoshlari bilan ishbilarmonlik munosabatlari va aloqalarini o'rnatish va qo'llab-quvvatlash uchun Internet-texnologiyalar imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan. Talabalar Internetda o'tkaziladigan testlar, viktorinalar, tanlovlar, olimpiadalarda ishtirok etishlari, boshqa mamlakatlardagi tengdoshlari bilan yozishmalar, suhbatlar, videokonferensiyalar va h.k.larda qatnashishlari mumkin. Talabalar hozirda loyihada ishlayotgan muammo haqida ma'lumot olishlari mumkin. Ommaviy kompyuterlashtirishning mazmunli asoslari zamonaviy kompyuter aqliy mehnat sharoitlarini, umuman, uning har qanday ko'rinishini optimallashtirishning samarali vositasi ekanligi bilan bog'liq.

Kompyuterning bir o‘ziga xos xususiyati bor, uni boshqalarga o‘rgatish uchun vosita sifatida va bilimlarni egallashda yordamchi sifatida ishlatishda aniqlanadi, bu uning jonsizligi¹

ASOSIY QISM

Mashina foydalanuvchi bilan "do‘stona" aloqada bo‘lishi mumkin va ba’zi paytlarda uni "qo‘llab-quvvatlaydi", ammo u hech qachon g‘azablanish alomatlarini ko‘rsatmaydi va sizni zerikkan deb his qilishingizga imkon bermaydi. Shu ma’noda, kompyuterlardan foydalanish, ehtimol o‘qitishning ayrim jihatlarini individualizatsiya qilishda eng foydalidir. Maktabda chet tilini o‘rganishning asosiy maqsadi kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdir, boshqa barcha maqsadlar (tarbiyalash, o‘qitish, rivojlantirish) ushbu asosiy maqsadni amalga oshirish jarayonida amalga oshiriladi. Kommunikativ yondashuv muloqotni o‘rgatish va Internet faoliyatining asosi bo‘lgan madaniyatlararo ta’sir o‘tkazish qobiliyatini shakllantirishni o‘z ichiga oladi. Aloqa tashqarisida Internetning ma’nosi yo‘q - bu xalqaro ko‘p millatli, madaniyatlararo jamiyatdir, uning hayoti dunyodagi millionlab odamlarning elektron aloqasiga asoslangan bo‘lib, bir vaqtning o‘zida gaplashmoqda - bu sodir bo‘lgan ishtirokchilar soni va hajmi bo‘yicha eng katta suhbat [3].

Unga darsda qatnashish xorijiy til, biz haqiqiy aloqa modelini yaratamiz. Hozirgi vaqtda aloqa, interaktivlik, muloqotning haqiqiyliigi, madaniy sharoitda tilni o‘rganish, ta’limning avtonomligi va insonparvarligi masalalariga ustuvor ahamiyat berilmoqda. Ushbu tamoyillar madaniyatlararo kompetensiyani kommunikativ qobiliyatning tarkibiy qismi sifatida rivojlantirishga imkon beradi. Chet tillarni o‘qitishning yakuniy maqsadi chet tilidagi muhitda erkin yo‘nalishni va turli vaziyatlarda etarli darajada javob berish qobiliyatini o‘rgatishdir, ya’ni. aloqa. Bugungi kunda Internet resurslaridan foydalangan holda yangi usullar an’anaviy chet tillarini o‘qitishga qarshi. Chet tilida muloqotni o‘rgatish uchun siz materialni o‘rganishni rag‘batlantiradigan va etarli xulq-atvorni rivojlantiradigan haqiqiy, haqiqiy hayotiy vaziyatlarni yaratishingiz kerak (ya’ni aloqa haqiqiyliigi prinsipi deb ataladi). Yangi texnologiyalar, xususan Internet ushbu xatoni tuzatishga harakat qilmoqda [5].

Kommunikativ yondashuv - bu materialni ongli ravishda anglashga va u bilan ishlash usullariga, muloqotga psixologik va lingvistik tayyorgarlikni yaratishga qaratilgan muloqotni simulyatsiya qiluvchi strategiya. Foydalanuvchi uchun Internetda kommunikativ yondashuvni amalga oshirish ayniqsa qiyin emas. Kommunikativ vazifa talabalarga muammo yoki savolni muhokama qilish uchun taklif qilishi kerak, talabalar nafaqat ma’lumot almashadilar, balki ularni baholaydilar. Ushbu yondashuvni o‘quv faoliyatining boshqa turlaridan ajratib olishga imkon beradigan asosiy mezon - talabalar o‘z fikrlarini shakllantirish uchun mustaqil ravishda lisoniy birliklarni

¹ Bakhtiyarova, Y. M. (2022). RELATION OF COMPARATIVE STYLISTICS WITH TRANSLATION THEORY.

tanlashidir. Kommunikativ yondashuvda Internetdan foydalanish juda yaxshi rag‘batlantiriladi: uning maqsadi o‘quvchilarga bilim va tajribalarini to‘plash va kengaytirish orqali chet tilini o‘rganishga qiziqishdir. Loyihada ishlash - bu ijodiy jarayon. Talaba mustaqil ravishda yoki o‘qituvchi rahbarligi ostida muammoning echimini izlaydi, buning uchun nafaqat tilni bilish, balki katta miqdordagi predmetli bilimlarga ega bo‘lish, ijodiy, kommunikativ va intellektual ko‘nikmalarga ega bo‘lish talab etiladi [8].

Xorijiy tillar jarayonida loyiha usuli deyarli har qanday mavzu bo‘yicha dastur materiallari doirasida ishlatilishi mumkin. Loyihalar ustida ishlash tasavvur, fantaziya, ijodiy fikrlash, mustaqillik va boshqa shaxsiy fazilatlarni rivojlantiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, xorijiy til o‘rganish ko‘p qirrali ta‘limot bo‘lib, bu jarayonda inson murakkab psixologik o‘zgarishlarni boshdan kechiradi. Jumladan, ona tili bilan chet tilini taqqoslash jarayoni yuzaga keladi. Bu jarayonda o‘rgatishning turli metod va texnologiyalaridan foydalaniladi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida xorijiy til bilan ona tilini taqqoslab o‘rgatish samarali natija beradi. Xorijiy tilni o‘rgatish uning metodikasiga oid bilimlarga ega bo‘lishni taqozo etadi. Metodika va texnologiyalar xorijiy til o‘rganish jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Darsni tashkil qilishda metodika fanining turli usullari mavjud. Xorijiy til o‘qitish metodikasida keng qo‘llaniladigan metodlar: kommunikativ didaktika metodi, madaniyatlararo muloqotni tashkil qilish metodi va mashqni tashkil qilish metodi hisoblanadi. Uchala metod bir-biri bilan chambarchas bog‘liq va bir-birini to‘ldiradi. Metodika fani didaktika fani bilan bog‘liq bo‘lganligi sababli, xorijiy tilni o‘rganish mobaynida kommunikativlikka asoslanadi va kommunikativ didaktika metodi yuzaga keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Халикова, Л. У., & Абдураззаков, Ш. А. У. (2021). ФОРМИРОВАНИЕ МОТИВАЦИИ У СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА. Academy, (6 (69)), 43-44. <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-motivatsii-u-studentov-neyazykovyhspecialnostey-pri-izuchenii-angliyskogo-yazyka>
2. Халикова, Л. У., & Мустафаева, К. Н. К. (2021). РАБОТА С АНГЛИЙСКИМ АЛФАВИТОМ И ИЗУЧЕНИЕ ОТДЕЛЬНЫХ ГРАММАТИЧЕСКИХ ЯВЛЕНИЙ. Academy, (6 (69)), 39-40. <https://cyberleninka.ru/article/n/rabota-s-angliyskim-alfavitom-i-izuchenie-otdelnyhgrammaticheskikh-yavleni>.
3. Uktamovna, X. L. (2021). TEACHING COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN MODERN FOREIGN LANGUAGES. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES, 2(6), 53-56. <https://cajotas.centralasianstudies.org/index.php/CAJOTAS/article/view/1896..>

- Yuldasheva, M. B. (2020). HISTORY OF THE ENGLISH UZBEK TRANSLATION. Theoretical & Applied Science, (3), 11-14.
4. Yuldasheva Ma’Mura Bahtiyarovna (2020). The organization of the mental lexicon. Наука, образование и культура, (1 (45)), 44-45.
5. Bakhtiyarovna, Y. M. (2022). RELATION OF COMPARATIVE STYLISTICS WITH TRANSLATION THEORY.
6. Saydivaliyeva, B. S. (2021). ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL SIGNIFICANT QUALITIES. Экономика и социум, (3-1), 273-277. <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=4577017>
7. Saydivaliyeva, B. S. (2021). ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL SIGNIFICANT QUALITIES. Экономика и социум, (3-1), 273-277.